

НАУЧНО-НАСТАВНОМ ВИЈЕЋУ ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

Предмет: Извјештај комисије о пријављеним кандидатима за избор у академско звање *доцента*, ужа научна/умјетничка област *Историја савременог доба*

Одлуком Научно-наставног вијећа Филозофског факултета у Палама, Универзитета у Источном Сарајеву, број: 2788/22 од 6.12. 2022. г. именовани смо у Комисију за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја по конкурс, објављеном у дневном листу „Глас Српске“ од 30.11. 2022. године, за избор у академско звање *доцента*, ужа научна област *Историја савременог доба*

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив научне области, научног поља и уже научне/умјетничке области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1. проф. др Владан Виријевић, председник

Научна област: *Хуманистичке науке*

Научно поље: *Историја и археологија*

Ужа научна област: *Савремена историја*

Датум избора у звање: *2.07. 2018.*

Универзитет у Приштини са привременим седиштем у
Косовској Митровици
Филозофски факултет

2. проф. др Горан Латиновић, члан

Научна област: *Хуманистичке науке*

Научно поље: *Историја и археологија*

Ужа научна област: *Национална историја*

Датум избора у звање: *26.10. 2017.*

Универзитет у Бањој Луци

Филозофски факултет

3. проф. др Драга Мاستиловић, члан

Научна област: *Хуманистичке науке*

Научно поље: *Историја и археологија*

Ужа научна област: *Историја савременог доба*

Датум избора у звање: *14.07.2019.*

Универзитет у Источном Сарајеву

Филозофски факултет

На претходно наведени конкурс пријавио се **један кандидат**:

1. др Драженко (Жарко) Ђуровић

На основу прегледа конкурсне документације, а поштујући Закон о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20), Правилник о условима за избор у научно-наставна, умјетничко-наставна, наставна и сарадничка звања („Службени гласник Републике Српске“, број: 2/22), Статут Универзитета у Источном Сарајеву и Правилник о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву, Комисија за писање извјештаја о пријављеним кандидатима за изборе у звања, Научно-наставном вијећу Филозофског факултета и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву подноси сљедећи извјештај на даље одлучивање:

ИЗВЈЕШТАЈ

КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

I ПОДАЦИ О КОНКУРСУ
Одлука о расписивању конкурса, орган и датум доношења одлуке
Сенат Универзитета у Источном Сарајеву, бр. 4981/22 од 23.11. 2022. г.
Дневни лист, датум објаве конкурса
„Глас Српске“ од 30.11. 2022. г
Број кандидата који се бира
1 (један)
Звање и назив уже научне области за коју је конкурс расписан
доцент, Историја савременог доба
Број пријављених кандидата
1 (један)

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА
ПРВИ КАНДИДАТ
1. ОСНОВНИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ
Име (име једног родитеља) и презиме
Драженко (Жарко) Ђуровић
Датум и мјесто рођења
26. 10. 1986. Сарајево
Установе у којима је кандидат био запослен
Звања/радна мјеста

Научна област
Чланство у научним и стручним организацијама или удружењима

2. СТРУЧНА БИОГРАФИЈА, ДИПЛОМЕ И ЗВАЊА
Основне студије/студије првог циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка
Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2015.
Назив студијског програма, излазног модула
Историја
Просјечна оцјена током студија ³ , стечено академско звање
8,47 професор историје
Постдипломске студије/студије другог циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка
Филозофски факултет Београд, 2015, 2016.
Назив студијског програма, излазног модула
Историја
Просјечна оцјена током студија, стечено академско звање
9,67 мастер историчар
Наслов магистарског/мастер рада
„Рогатички и соколачки срез 1945-1949.“
Ужа научна/умјетничка област
Историја Југославије
Докторат/студије трећег циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка (датум пријаве и одбране дисертације)
Филозофски факултет Београд, 2016/2017., 2021/2022 (одбрана дисертације 11.05. 2022.)
Наслов докторске дисертације
„Политички односи у Босни и Херцеговини 1945-1958.“
Ужа научна област, стечено академско звање
Историја Југославије, доктор историјских наука
Претходни избори у звања (институција, звање и период)
1. 2 ⁴ .
3. НАУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА
Радови прије првог избора
<p>1. Драженко Ж. Ђуровић, Сарајевска штампа о стварању Бановине Хрватске и преуређењу Краљевине Југославије 1939-1941, <i>Архив</i>, 1-2, Београд, 2017, 75-92.</p> <p>Чланак представља студиозну анализу написа сарајевске штампе крајем треће и почетком четврте деценије 20. века о српско-хрватском спору око преуређења државног устројства Краљевине Југославије, питања које је и током ранијег периода веома оптерећивало српско-хрватске односе и озбиљно доводио у питање опстанак прве југословенске државе</p> <p>2. Драженко Ж. Ђуровић, Министри информбироовци у Влади Народне Републике Босне и Херцеговине 1948. године, <i>Гласник</i>, 9, Бања Лука, 2017, 227-242.</p> <p>У чланку су, на основу, превасходно, необјављене архивске грађе из фондова Покрајинског комитета КПЈ за Босну и Херцеговину и Централног комитета Комунистичке партије Босне и Херцеговине, анализирани ставови министарске тројке у влади Народне републике Босне и Херцеговине (Војислав Љујић, Обрен Старовић и Славко Мићановић) о сукобу југословенског партијског и државног руководства са Информбироом 1948. године, односно фактори који су довели до извесних колебања појединих чланова владе, исказани ставови који су се косили са официјелним курсом</p>

КПЈ, те накнадне промене мишљења и усклађивање са званичном државном политиком. Знатна пажња посвећена је и околностима под којима су због „антипартијског деловања“ доспели пред Паријску комисију и били предмет својеврсне истраге. Оптужени за „антипартијски рад“, фракционашке ставове и клеветништво у односу према Централном комтету КПЈ, Мићановић, Старовић и Љујић су разрешени министарских функција и искључени из партијског чланства. Њихово проscribeовање представљало је део ширег расцепа унутар партијских редова у Босни и Херцеговини и својеврсну парадигму тадашњег општег политичког односа, а предузете радикалне мере имале су за циљ да конкретним примером застраше „колебљивце“, односно учврсте пољуљану монолитност и поверење у ставове партијског и државног врха.

3. Драженко Ж. Ђуровић, Проблем братства и јединства у Босни и Херцеговини 1945-1953, *Бањалучки Новембарски сусрети* – зборник радова, Бања Лука, 2018, 113-131.

У чланку је указано на значај пароле о братству и јединству у мирнодопским условима у којима је она представљала идеолошки образац за помирење у Другом светском рату. Свест о доминантној улози српског народа у НОП-у и револуцији доводила је међу појединим српским комунистима до појава пренаглашеног истицања ратних заслуга и секташења, посебно према муслиманима, што је изазивало њихово подозрење према српској партијској већини. С друге стране, број Хрвата чланова КПЈ био је недовољан да међу сопственим народом развија политику братства и јединства. Такође, на политику братства и јединства у Босни и Херцеговини негативно су деловале јерархије водећих вјерских заједница, поготово муслимански и римокатолички клер, подстрекавајући подозрење и отпор верника према „просрпској“ комунистичкој власти. Поред тога што су биле константа у политичким релацијама, међунационалне суревњивости испољавале су се и на плану културе и спорта, тако да су спортске манифестације неретко биле својеврсни полигони за испољавање међунационалних нетрпељивости, нарочито између Срба и Хрвата. Тако се у муслиманским интелектуалним круговима отворено негодовало због државне прославе стогодишњице смрти Петра Другог Петровића Његоша 1951. године, а наредне године и поводом обележавања јубилеја века Херцеговачког устанка против Турака. Чак је и литерарно стваралаштво Ива Андрића контекстуализовано као израз „великосрпског шовинизма“ против становништва мухамеданске вероисповести, уз наглашавање да он своја дела пише у духу „београдских великосрпских кругова“.

4. Драженко Ж. Ђуровић, Проблем темељног начела федералне Босне и Херцеговине – братства у заједничкој оружаном борби 1941-1945, *Архив*, 11-2, Београд, 2018, 79-100.

Аутор је у раду посебну пажњу посветио политичко-идеолошком концепту КПЈ који је „братство у заједничкој оружаном борби“ народа Босне и Херцеговине промовисао као темељно начело на којем је, унутар нове Југославије, почивала федерална Босна и Херцеговина. Истраживање је показало да су доминантан део партизанских борбених јединица чиниле српске сељачке масе, док су се босанскохерцеговачки Хрвати налазили већином на идеолошким позицијама усташког режима, а муслимани углавном исказивали колебљивост, исчекујући коначни исход рата. Будући да није била заснована на историјској стварности, политика братства и јединства, „искованог у заједничкој оружаном борби“, с циљем изградње „републике помирења“, није могла бити фактор хомогенизације међу супротстављеним народима Босне и Херцеговине и, обзиром на објективне политичке и историјске околности, показала се дугорочно неодрживом. Насупрот декларативном ставу, народи Босне и Херцеговине, према закључку аутора, нису на истоветан начин прихватили конституисање федералне Босне и Херцеговине, иако се Комунистичка партија Југославије здушно упирала да, зарад чвршће интеграције, у зачетку сасече сваки покушај који би могао компромитовати идеју братства и јединства и угрозити социјалистички самоуправни концепт друштвеног устројства.

5. Драженко Ж. Ђуровић, Сарајевски информбироовац: Јурај Марек, *Prilozi*, 47, Sarajevo, 2019, 229-246.

У чланку се анализирају ставови члана Месног комитета Комунистичке партије Југославије за Сарајево, Јураја Марека, у контексту сукоба југоловенског партијског и државног руководства са Информбироом 1948. године, чињенице које су резултирале његовим искључењем из Партије и хапшењем. Иако је након Петог конгреса Комунистичке партије Југославије (21-27. 07. 1948.) подржао званични партијски курс, Марек је изведен пред Партијску комисију под оптужбом да је његово изјашњење недовољно искрено и да активно партиципира у „антипартијском раду“. Приказане су околности његовог тамновања, тј. држања и понашања у затвору, посебно на Голотомоку, током кога је „ревидирао ставове“ и због тога добио статус собног старешине и постао део система преваспитавања ухапшеника методама својеврсне тортуре. Након одслужене затворске казне омогућено му је запослење као професора српско-хрватског језика, мада се и даље налазио под опсервацијским мерама власти, чак и након нормализације односа Југославије и Совјетског Савеза. Интересантно је напоменути да је као професор, својом појавом, знањем и манирима, остварио значајан утицај на потоњег познатог југословенског књижевника и филмског сценаристе Абдулаха Сидрана, који је у њему видео свог „духовног оца“.

6. Драженко Ж. Ђуровић, Босанскохерцеговачке противријечности у свијетлу схватања и тумачења дјела Петра II Петровића Његоша педесетих година двадесетог вијека, *Гласник*, 11, Бања Лука, 2019, 287-300.

Тема овог чланка је однос Комунистичке партије Југославије према обележавању стогодишњице смрти Петра Другог Петровића Његоша 1951. године. Окарактерисан као знаменити песник и државник који се борио за слободу и уједињење југословенских народа, те стога са становишта комунистичке идеологије прихваћен као позитивна личност, јубилеј поводом века од његовог упокојења био је пропраћен низом програма свечаног карактера, с елементима који су промовисали актуелна партијска одређења. Међути, наглашавање Његошевог „српства“ и негативних ставова према Турцима и „потурицама“, наилазили су на отворено негодовање дела муслиманске јавности, што је за последицу имало знатну компромитацију политике „братства и јединства“ Према мишљењу неких интелектуалаца из муслиманских редова, Његошево величање „истраге потурица“ знатно је оптерећивало ионако крхке међунационалне и међуконфесионалне односе у Босни и Херцеговини, и такви садржаји у обележавању јубилеја производили су негативно дејство.

7. Драженко Ж. Ђуровић, Родољуб Чолаковић и информбировски расцијеп 1948, *Historijska traganja*, Sarajevo, 2020, 349-372.

Чланак садржи анализу ставова Родољуба Чолаковића о питању сукоба Комунистичке партије Југославије са Информбироом 1948. године. Аутор разматра разлоге колебања и унутрашњих ломова, као и промену мишљења првог председника Владе Народне Републике Босне и Херцеговине. Чолаковић је, наиме, у почетној фази поменутог сукоба сматрао да су поједини наводи изнети у Резолуцији Информбироа оправдани, чиме је допринео знатном колебању и делимичном расколу у редовима чланства Комунистичке партије Југославије у Босни и Херцеговини. Међутим, након заједничке седнице Политбироа ЦК КПЈ и Покрајинског комитета КПЈ за Босну и Херцеговину, одржане 7. јула 1948. године у Београду, он је променио мишљење и прикључио се званичном партијском ставу, након чега је његово „покајништво“ прихваћено као искрено. На овај начин заустављен је даљи расцеп у редовима босанскохерцеговачких партијског руководства и чланства, што је за Јосипа Броза Тита било од огромне

важности, јер су постојале индиције да заговорници Резолуције припремају да након његове смене на чело Партије доведу неког од комунистичких функционера из Босне и Херцеговине. С друге стране, враћање стабилности у партијске редове имало је позитивни утицај и на даље напоре за учвршћење „братства и јединства“, тј. хомогенизацију друштва на новим идеолошким постулатима.

8. Драженко Ж. Ђуровић, *Революционарна власт и избјегличко питање у Босни и Херцеговини 1945-1946, Други светски рат: 75 година касније* – зборник радова, том 2, Београд, 2021, 299-315.

Чланак предочава ставове и однос нових „революционарних“ власти након Другог светског рата према избеглицама који су, услед ратних страхота и страдања, били приморани да напусте своја станишта и спас пронађу ван територије Босне и Херцеговине, као и онима који су ратне године провели у заробљеништву. Око 90-100.000 Срба који су током ратних година уточиште пронашли у „Недићевој Србији“ приликом повратка у предратна места живљења наилазили су на бројне препреке и сметње, које су делом потицале из идеолошких предрасуда, односно од стране нових органа власти неретко проглашавани за „четнички“ и „реакционарни“ елемент. О том дубоком неповерењу, па чак и непријатељском односу, сведоче бројна архивска документа кориштена у изради чланка из којих се види да су у кампањи против ових „повратника“ учествовали и највиши партијски функционери, попут Родољуба Чолаковића. С друге стране, запажао се амбивалентан однос нових власти према избеглицама из хрватске и муслиманске популације, којих је било, према проценама, око 25.000 лица, а који су колонизовани од стране власти Независне државе Хрватске на просторима Славоније или су се тамо затекли током повлачења скупа с немачким и усташким формацијама. Може се рећи да су идеолошко-политички постулати и интереси генерисали непринципијелне и „замагљене погледе“ револуционарних власти према избегличким категоријама у Босни и Херцеговини, а што је имало далекосежне последице, тј. утицало на измену њене демографске структуре.

9. Драженко Ж. Ђуровић, *Српско црквено средњовјековље у очима револуционарне власти у Босни и Херцеговини 1945-1953, Осам вијекова Митрополије дабробосанске* – зборник радова, Пале, 2022, 467-484.

Рад је посвећен односу „револуционарних“ власти у Босни и Херцеговини након Другог светског рата према средњовековним духовним и материјалним добрима Српске православне цркве. Оне су, без обзира на свој атеистички концепт и негативан став према религији, тековине српског црквеног средњовековља обилато користиле ради учвршћивања власти и новоуспостављеног друштвеног поретка, позитивно га представљајући као зачетак развоја писмености, народне просвећености и културе уопште. Но, истовремено су и критиковале његову феудалну, тј. класну основу. Осим у свакодневном животу, пре свега кроз написе строго цензурисане штампе, посебан акценат на оцењивању и валоризацији српског црквеног средњовековља стављан је приликом контекстуализације школских програма, тј. уџбеничке литаратуре.

10. Драженко Ж. Ђуровић, *Problem nacionalnog opredjeljenja bosanskohercegovačkih muslimana 1945-1954: između politike KPJ/SKJ i osjećaja pripadnosti „turskoj vjeri“*, *Istorija 20. veka*, 2, Beograd, 2022, 423-440.

Чланак представља анализу противуречног карактера политичког деловања Комунистичке партије Југославије и идентитетских осећања муслиманског становништва у Босни и Херцеговини током првог десетлећа након Другог светског рата. Једно од кључних питања из сфере националног корпуса, у контексту новог идеолошког концепта „братства-јединства“, било је оно које се тицало националног

изјашњавања и идентификовања припадника исламске религије. Мада је званични политички став Комунистичке партије Југославије био да је национално изјашњавање становништва муслимана потпуно слободно, у пракси се „еволутивни пут“ одвијао под утицајем политичких прилика и односа успостављених након ослобођења. Чињеница да су Срби представљали најбројнију нацију у партизанским и јединицама НОВЈ, за разлику од махом антикомунистички опредељених Хрвата, подстичуће је деловала на комунисте из муслиманског корпуса да се национално поистовећују са водећим народом нових „револуционарних“ власти у Босни и Херцеговини. То је, међутим, било у поприличном раскораку са осећајима и опредељењем већине муслиманског живља, који се, суочен са непринципијелним односом Комунистичке партије Југославије према њиховом националном именовању и наслеђем османлијске традиције, односно „турске вјере“, са којом су се, углавном, идентификовали.

Радови послје посљедњег избора/реизбора⁵

4. ОБРАЗОВНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Образовна дјелатност прије првог и/или /посљедњег избора/реизбора

Образовна дјелатност послје посљедњег избора/реизбора

Навести све активности (учбеници и друге образовне публикације, предмети на којима је кандидат ангажован, гостујућа настава, менторство⁶)

Резултати анкете⁷

Информација о одржаном приступном предавању⁸

Кандидат је дана 20.01.2023. године у 10.00 сати на Филозофском факултету Универзитета у Источном Сарајеву одржао приступно предавање пред студентима Катедре за историју и археологију на задату тему *Резолуција Информбироа и њен одраз на југословенске прилике*. Показао је да организацију и извођење часа прилагођава критеријумима методике наставе историје на успешан начин, те да испољава завидне дидактичко-методичке способности за будући рад у настави.

5. СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Навести учешће у НИ пројектима (одобрени и завршени: назив НИ пројекта са ознаком, период реализације, да ли је кандидат руководилац или учесник).
Остале стручне дјелатности.

6. РЕЗУЛТАТ ИНТЕРВЈУА СА КАНДИДАТИМА⁹

Комисија је дана 20.01.2023. године, у 9.00 сати на Филозофском факултету Универзитета у Источном Сарајеву обавила интервју са кандидатом који се пријавио на конкурс објављен у дневном листу „Глас Српске“ 30.11. 2022. године, за избор у академско звање *доцента*, ужа научна област *Историја савременог доба*. На основу обављеног интервјуа у присуству чланова Комисије закључак је да пријављени кандидат др Драженко Ђуровић поседује одговарајуће компетенције за бављење научно-истраживачким радом. Током интервјуа

Комисија је констатовала да кандидат прати актуелна истраживања из области за коју се бира, тј. токове савремене историографије и на ваљан начин разматра критички историјске процесе. На основу наведеног закључено је да кандидат испуњава услове да буде изабран у звање доцента за ужу научну област *Историја савременог доба*.

III ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Експлицитно навести у табели у наставку да ли сваки кандидат испуњава услове за избор у звање или их не испуњава, уз обавезно констатовање да ли се на кандидата односе минимални услови за изборе у звања из Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20) или из Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20).

Први кандидат др Драженко Ђуровић

На кандидата се примјењују минимални услови за избор у звање из Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20).¹⁰

Минимални услови за избор у звање ¹¹	испуњава/не испуњава	Навести резултате рада (уколико испуњава)
<i>Навести кумулативно прописане минималне услове за избор у звање</i>		
Има научно звање доктора наука у одговарајућој научној области	Испуњава услов	Кандидат је 11. 05. 2022. одбранио докторску дисертацију „Политички односи у Босни и Херцеговини 1945-1958.“, из одговарајуће научне области, Историја савременог доба, за коју се и бира доцент
Има најмање три научна рада из научне области за коју се бира, објављена у научним часописима и зборницима са рецензијом, од којих је најмање један објављен у начном часопису међународног значаја или научном скупу међународног значаја	Испуњава услов	Кандидат има прописан број радова из области за коју се бира. Сви су објављени у научним часописима и зборницима са рецензијом и достављени комисији, од којих је један рад објављен у часопису међународног значаја.
Доказане наставничке способности, односно има приступно предавање из области за коју се бира	Испуњава услов	Кандидат је успјешно одржао приступно предавање.

Други кандидат и сваки наредни уколико их има (све поновљено као за првог)

На кандидата се примјењују минимални услови за избор у звање из Закон о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20).

Приједлог кандидата за избор у академско звање (навести звање, ужу научну/умјетничку област) са образложењем приједлога комисије. Уколико један или више кандидата задовољавају услове за избор у звање према конкурсу, комисија мора дати образложење о разлозима доношења своје одлуке, конкретно и јасно.

Увидом у приложену документацију утврђено је да пријављени кандидат, **др Драженко Ђуровић** испуњава све законом прописане услове за избор у звање доцента за ужу научну област Историја савременог доба.

Комисија са задовољством предлаже Наставно-научном вијећу Филозофског факултета Пале и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву да др Драженка Ђуровића **избере** у звање доцента за ужу научну област *Историја савременог доба*.

Ч Л А Н О В И К О М И С И Ј Е:

1. _____, предсједник
2. _____, члан
3. _____, члан

IV ИЗДВОЈЕНО ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Уколико неко од чланова комисије није сагласан са приједлогом о избору дужан је своје издвојено мишљење доставити у писаном облику који чини саставни дио овог извјештаја комисије.

Ч Л А Н К О М И С И Ј Е:

1. _____

Мјесто: Пале

Датум: 20. 1. 2023.